

Міністерство освіти і науки України
Східноєвропейський національний університет імені Лесі Українки
Кафедра економіки та безпеки підприємства

Затверджено

Проректор з навчальної роботи,
проф. Гаврилюк С.В. _____

«___» _____ 2013 р.

**Інфраструктура ринку
(у т.ч. за видами товарів, робіт, послуг)**

Робоча програма
вибіркової навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
напряму 6.030601 «Менеджмент»

Луцьк – 2013

Робоча програма навчальної дисципліни «Інфраструктура ринку (у т.ч. за видами товарів, робіт, послуг)» для студентів спеціальності 6.030601 «Менеджмент». – 27 серпня 2013 року. – 14 с.

Розробник:

к.е.н., ст. викладач кафедри економіки та безпеки підприємства

Іванків О.Я.

Рецензент:

декан інституту економіки та менеджменту,
зав. кафедри економіки та безпеки підприємства, д.е.н., проф.

Ліпич Л. Г.

Робоча програма навчальної дисципліни затверджена на засіданні кафедри економіки та безпеки підприємства

протокол № 1 від 29.08. 2013 р.
Завідувач кафедри:

Ліпич Л.Г.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною комісією інституту економіки та менеджменту

протокол № 1 від 04 вересня 2013 р.

Голова науково-методичної комісії інституту

Бегун С.І.

Робоча програма навчальної дисципліни схвалена науково-методичною радою університету

протокол № ___ від ___ . ____ . 2013 р.

ВСТУП

Навчальна дисципліна «Інфраструктура ринку (у т.ч. за видами товарів, робіт, послуг)» є складовою навчального плану загальноєкономічної підготовки бакалаврів спеціальності «Менеджмент».

Місце та значення дисципліни в навчальному процесі. Дисципліна «Інфраструктура ринку (у т.ч. за видами товарів, робіт, послуг)» є органічною складовою переліку фахових дисциплін з підготовки кваліфікованого, компетентного фахівця-менеджера. Особливе значення цієї дисципліни полягає в тому, що завдяки здобутим знанням і сформованим навичкам майбутній фахівець виявиться кваліфікованим працівником зі сформованим відчуттям ринкового середовища, в якому діє його підприємство, адекватно реагуватиме на зміни цього середовища і своєчасно коригуватиме діяльність підприємницької структури з метою забезпечення досягнення цілей менеджменту та місії підприємства на ринку.

Міждисциплінарні зв'язки. Курс тісно пов'язаний з такими дисциплінами: «Політична економія», «Маркетинг», «Економіка підприємства», «Фінанси», «Правові основи підприємницької діяльності», «Організація підприємницької діяльності».

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОГО КУРСУ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітньо-кваліфікаційний рівень	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів: 4	0306 «Менеджмент і адміністрування»	заочна форма навчання
		за вибором
Модулів: 3	6.030601	Рік підготовки: 3
Змістових модулів: 2		Семестр: 5
ІНДЗ: немає		Лекції: 8 год.
Загальна кількість годин: 144	Менеджмент	Практичні: 4 год.
	Бакалавр	Самостійна робота: 132 год.
		Форма контролю: <u>залік</u>

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Мета вивчення дисципліни «Інфраструктура ринку (у т.ч. за видами товарів, робіт, послуг)» – ознайомитися з найвагомішими чинниками впливу зовнішнього середовища підприємств та організацій, що формують інфраструктуру ринку; опанувати теорію розвитку інфраструктури ринку, управління діяльністю підприємства у просуванні, розподілі, зберіганні та продажу товарів (послуг), забезпеченні потреб споживачів.

Завдання дисципліни:

- надання знань про сутність інфраструктури ринку та її роль у ринковій економіці, організацію та планування діяльності підприємства на ринку при взаємодії із суб'єктами ринкової інфраструктури, систему показників інфраструктури ринку та методи їх формування;
- формування вмінь і базових професійних компетенцій щодо самостійного виконання студентами техніко-економічних розрахунків, пов'язаних з аналізом та обґрунтуванням ефективного функціонування та розвитку інфраструктури ринку.

Після засвоєння курсу студент повинен **знати**:

- теорію ринкової інфраструктури, споживачів і конкурентів;
- функції, принципи функціонування суб'єктів ринку (за видами діяльності);
- основні методи вивчення ринку та його кон'юнктури;
- методологію оцінювання ефективної роботи підрозділів підприємства.

Після засвоєння курсу студент повинен **вміти**:

- аналізувати та прогнозувати ринкову інфраструктуру, споживачів і конкурентів;

- розробляти власні стратегії фірми;
- планувати матеріально-технічне забезпечення та управління збутовою діяльністю і розподілом готової продукції підприємства;
- проводити дослідження на різних видах ринків.

Кількість кредитів: 4

Загальна кількість годин: 144

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Інфраструктура ринку: поняття та основні елементи

1. Сутність інфраструктури ринку
2. Основні елементи ринкової інфраструктури
3. Функції елементів ринкової інфраструктури

Тема 2. Поняття та особливості інфраструктури товарного ринку

1. Основи функціонування товарного ринку
2. Сутність та функції інфраструктури товарного ринку
3. Основні елементи інфраструктури товарного ринку
4. Особливості діяльності суб'єктів інфраструктури товарного ринку

Тема 3. Маркетингові посередники в інфраструктурі товарного ринку

1. Загальна характеристика економічних відносин, які виникають між партнерами у сфері товарного обігу
2. Комерційні посередники в інфраструктурі товарного ринку
3. Рекламні посередники в інфраструктурі товарного ринку

Тема 4. Товарні біржі

1. Сутність біржової торгівлі та її роль у ринковій економіці
2. Види бірж та правові засади їхньої діяльності в Україні
3. Порядок створення й організація діяльності товарної біржі
4. Організація і технологія біржової торгівлі

Тема 5. Інфраструктура інноваційно-інвестиційного ринку

1. Сутність та елементи інфраструктури інноваційно-інвестиційного ринку
2. Поняття про інститути спільного інвестування
3. Статистика ІСІ в Україні
4. Проблеми формування та розвитку ІСІ в Україні
5. Інститути державної інноваційно-інвестиційної інфраструктури

Тема 6. Організаційні структури підтримання інноваційно-інвестиційної діяльності

1. Бізнес-інкубатори
2. Регіональні науково-технічні центри
3. Технопарки
4. Технополюси

Тема 7. Інфраструктура фінансового ринку

1. Поняття фінансового ринку
2. Сутність та основні елементи інфраструктури фінансового ринку
3. Регулювання діяльності учасників інфраструктури фінансового ринку.

Тема 8. Фондова біржа та біржові операції

1. Сутність фондової біржі, її види та функції.
2. Правила фондової біржі.
3. Сутність біржового ринку.

Тема 9. Інфраструктура ринку праці

1. Сутність та функції інфраструктури ринку праці.
2. Основні елементи інфраструктури ринку праці
3. Особливості розвитку інфраструктури вітчизняного ринку праці.

Тема 10 Біржі праці

1. Визначення поняття біржі праці
2. Функції і переваги в діяльності бірж праці
3. Функції державної служби зайнятості
4. Механізм функціонування біржі праці

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

№	Назва теми	УСЬОГО	Лекції (год)	Практичні заняття (год)	Самостійна робота (год)
1.	Інфраструктура ринку: поняття та основні елементи	14	2		12
2.	Поняття та особливості інфраструктури товарного ринку	10			10
3.	Маркетингові посередники в інфраструктурі товарного ринку	13			13
4.	Товарні біржі	17	2	2	13
5.	Інфраструктура інноваційно-інвестиційного ринку	14	2		12
6.	Організаційні структури підтримання інноваційно-інвестиційної діяльності	18			18
7.	Інфраструктура фінансового ринку	14			14
8.	Фондова біржа та біржові операції	14			14
9.	Інфраструктура ринку праці	17			17
10.	Біржі праці	13	2	2	9
Всього		144	8	4	132

5. ТЕМИ ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ

Тема 4. Товарні біржі (2 год.)

1. Сутність біржової торгівлі та її роль у ринковій економіці
2. Види бірж та правові засади їхньої діяльності в Україні
3. Порядок створення й організація діяльності товарної біржі
4. Організація і технологія біржової торгівлі
5. Біржові товари
6. Особливості біржових угод на товарній біржі
7. Брокерська діяльність на товарній біржі

Тема 10. Біржі праці (2 год.)

1. Виникнення і розвиток біржового руху в світі
2. Визначення поняття біржі праці
3. Функції і переваги в діяльності бірж праці
4. Механізм функціонування біржі праці
5. Взаємозв'язок ринку і біржі праці
6. Організаційна структура біржі праці
7. Біржі праці та їх роль в економіці країни.

6. ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ

Самостійна робота студентів є одним із важливих напрямів формування у студентів навичок одержання та оволодіння знаннями. Важливо навчити студента систематично та інтенсивно працювати над вивченням навчальних дисциплін як в аудиторії, так і самостійно. Самостійна робота включає час, використаний на вивчення конспектів лекцій, підручників, підготовку до практичних і семінарських занять, конференцій, написання доповідей та рефератів на окремі питання курсу, виконання практичних завдань.

№	Назва теми	Години
1.	Інфраструктура ринку: поняття та основні елементи	12
2.	Поняття та особливості інфраструктури товарного ринку	10
3.	Маркетингові посередники в інфраструктурі товарного ринку	13
4.	Товарні біржі	13
5.	Інфраструктура інноваційно-інвестиційного ринку	12
6.	Організаційні структури підтримання інноваційно-інвестиційної діяльності	18
7.	Інфраструктура фінансового ринку	14
8.	Фондова біржа та біржові операції	14
9.	Інфраструктура ринку праці	17
10.	Біржі праці	9
Всього		132

7. МЕТОДИ НАВЧАННЯ

У початковому процесі застосовують: лекції, в тому числі з використанням мультимедіа проектора та інших ТЗН; бесіди і пояснення; практичні заняття; самостійна та індивідуальна робота студентів; виконання індивідуального науково-дослідного завдання.

8. ФОРМА ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Форма підсумкового контролю успішності навчання – залік, який складають студенти в період заліково-екзаменаційної сесії.

Питання на залік

1. Сутність інфраструктури ринку
2. Основні елементи ринкової інфраструктури
3. Функції елементів ринкової інфраструктури
4. Проблеми розвитку ринкової інфраструктури в Україні
5. Основи функціонування товарного ринку
6. Сутність та функції інфраструктури товарного ринку
7. Основні елементи інфраструктури товарного ринку
8. Особливості діяльності суб`єктів інфраструктури товарного ринку

9. Інфраструктура товарного обігу у взаємозв'язку з маркетинговою діяльністю підприємств на товарному ринку
10. Загальна характеристика економічних відносин, які виникають між партнерами у сфері товарного обігу
11. Комерційні посередники в інфраструктурі товарного ринку
12. Рекламні посередники в інфраструктурі товарного ринку
13. Консалтингові посередники
14. Класифікаційні форми економічного контролю в Україні
15. Сутність біржової торгівлі та її роль у ринковій економіці
16. Види бірж та правові засади їхньої діяльності в Україні
17. Порядок створення й організація діяльності товарної біржі
18. Організація і технологія біржової торгівлі
19. Біржові товари
20. Особливості біржових угод на товарній біржі
21. Брокерська діяльність на товарній біржі
22. Організація аукціонної торгівлі.
23. Сутність та елементи інфраструктури інноваційно-інвестиційного ринку
24. Поняття про інститути спільного інвестування
25. Статистика ІСІ в Україні
26. Проблеми формування та розвитку ІСІ в Україні
27. Інститути державної інноваційно-інвестиційної інфраструктури
28. Венчурне підприємництво
29. Бізнес-інкубатори
30. Регіональні науково-технічні центри
31. Технопарки
32. Технополюси
33. Науково-технічні альянси
34. Консорціуми
35. Спільні підприємства
36. Поняття фінансового ринку
37. Сутність та основні елементи інфраструктури фінансового ринку
38. Регулювання діяльності учасників інфраструктури фінансового ринку.
39. Характеристика елементів інфраструктури валютного ринку
40. Характеристика елементів інфраструктури ринку цінних паперів
41. Сутність фондової біржі, її види та функції.
42. Правила фондової біржі.
43. Сутність біржового ринку.
44. Біржові фондові індекси.
45. Рейтинги фондового ринку.
46. Сутність та функції інфраструктури ринку праці.
47. Основні елементи інфраструктури ринку праці
48. Особливості розвитку інфраструктури вітчизняного ринку праці.
49. Функції державної служби зайнятості
50. Сутність ринку праці
51. Виникнення і розвиток біржового руху в світі

52. Визначення поняття біржі праці
53. Функції і переваги в діяльності бірж праці
54. Механізм функціонування біржі праці
55. Взаємозв'язок ринку і біржі праці
56. Організаційна структура біржі праці
57. Біржі праці та їх роль в економіці країни.
58. Фондові індекси: їх види та методи визначення.
59. Особливості біржового ринку України та роль українських фондових індексів.
60. Фінансові інструменти грошового ринку.

9. МЕТОДИ ТА ЗАСОБИ ДІАГНОСТИКИ УСПІШНОСТІ НАВЧАННЯ

Методи та засоби діагностики успішності навчання: завдання для практичних занять, тестові завдання, ситуаційні задачі, індивідуальне науково-дослідне завдання, завдання для самостійної роботи, залік.

10. РОЗПОДІЛ БАЛІВ, ЯКІ ОТРИМУЮТЬ СТУДЕНТИ

Формою організації підсумкового контролю знань студентів є залік, результати якого визначаються за національною шкалою “зараховано”, “незараховано”.

11. ЛІТЕРАТУРА

1. Абрамишвили Г.Г. Проблемы международного маркетинга [Текст] / Г.Г. Абрамишвили. — М. : Международные отношения, 1984. — С. 224.
2. Абчук В.А. Коммерция [Текст]: учебник / В.А. Абчук. — СПб.: Изд-во Михайлова В.А., 2000. — 475 с.
3. Алексеев А.А. Маркетинговое исследование рынка услуг [Текст] / А.А. Алексеев. — СПб.: ССПГУЕиФб, 1998. — 234 с.
4. Альбеков А.У. Коммерческая логистика [Текст] / А.У. Альбеков, О.А. Митько. — Ростов н/Д: Феникс, 2002. — 416 с.
5. Ансофф И. Новая корпоративная стратегия [Текст] / И. Ансофф. — СПб.: Питер, 1999. — 416 с.
6. Батра Р. Рекламный менеджмент [Текст] / Р. Батра, Д.Дж. Меерс. — 5-е изд. — СПб.: Диалектика, 2004. — 784 с.
7. Бега Д. Міжнародна торгівля і комерційна політика [Текст] / Д. Бегг, С. Фішер, Р. Дорнбуш. — К., 1999. — 45 с.
8. Белявцев М.І. Інфраструктура товарного ринку [Текст] / М.І. Белявцев, Л.В. Шестопалова. — К. : Центр навч. літ., 2005. — 416 с.
9. Гаркавенко В.Т. Маркетинг [Текст] / В.Т. Гаркавенко. К.: Лібра, 1998.
10. Герчикова И.Н. Международное коммерческое дело [Текст]: практикум / И.Н. Герчикова. — М.: Банки и биржи : ЮНИТИ-ДАНА, 1999. — 527 с.
11. Дідковська Б.В. Стан та перспективи України на товарних ринках ЄС [Текст] / Б.В. Дідковська // Формування ринкових відносин в Україні. — 2006. — № 12. — С. 21—25.
12. Захаренко Н. Совковый бизнес по-европейски [Текст] / Н. Захаренко // Бизнес. — 1998. — № 15. — С. 94—95.

13. Зюкова И. Инфраструктура маркетинга [Текст] / И. Зюкова // Бізнес-інформ. — 1998. — № 16. — С. 79—80.
14. Ибрагимов ЛЛ. Инфраструктура товарного рынка [Текст] / Л.А. Ибрагимов. — М.: ПРИОР, 2001. — 266 с.
15. Инфраструктура рынка. Проблемы и перспективы [Текст] / под ред. В.П. Федько. — Ростов н/Д : Феникс, 1997.
16. Искусство торговать [Текст] / под. общ. ред. СИ. Кумок. — М. : АОЗТ "Московское финансовое объединение", 1995. — 256 с.
17. Калверт М. Управленческий консалтинг [Текст] : пер. с англ. / М. Калверт. — М.: Дело и сервис, 1999. — 288 с.
18. Кальченко АТ. Логістика [Текст]: підручник / А.Г. Кальченко. — К.: КНЕУ, 2004. — 284 с.
19. Кардаш В.Я. Маркетингова товарна політика [Текст] : підручник / В.Я. Кардаш. — К.: КНЕУ, 2001. — 240 с.
20. Карпіщенко О.І. Економіка праці та соціально-трудові відносини : навч. посіб. / О.І. Карпіщенко. — К. : Університет. Кн., 2006. — 264 с.
21. Кваснюк Б.Є. Реальність і поступальність стратегії [Текст] / Б.Є. Кваснюк // Урядовий кур'єр. — 2003. — 8 квітня. — С. 6—7.
22. Коммерческое товароведение [Текст] : учебник / В.И. Теплов, М.В. Сероштан, В.Е. Боряев, В.А. Панасенко. — М.: Дашков и К, 2000. — 620 с.
23. Краснодемська З. Галузь оздоровлять інвестиції [Текст] / З. Краснодемська // Урядовий кур'єр. — 2003. — 23 квітня (№ 76). — С. 3.
24. Ламбен Ж.-Ж. Маркетинг, ориентированный на рынок [Текст] / Ж.-Ж. Ламбен; пер. с англ. под ред. В.Б. Колчанова. СПб.: Питер, 2005. — С. 115—212.
25. Лігоненко Л.О. Теоретико-методичні засади управління розвитком споживчого ринку [Текст] / Л.О. Лігоненко // Актуальні проблеми економіки. — 2006. — № 11. — С. 103—112.
26. Мазур О.Є. Оцінка сучасного стану малого підприємництва в Україні [Текст] / О.Є. Мазур // Актуальні проблеми економіки. — 2003. — № 12. — С. 86—90.
27. Маркетинг [Текст]: учебник / под ред. Л.Н. Романова. М.: ЮНИТИ, 1996. — 558 с.
28. Мунтіян Б. Прогноз економічного та соціального розвитку України на 2008 рік [Текст] / В. Мунтіян // Вісник КНТЕУ. — 2007. — № 3. — С. 5—17.
29. Окландер М.Л. Логістика [Текст] : навч. посіб. / М.А. Окландер. — К.: Зовнішня торгівля, 2005. — 234 с.
30. Пономарьова ЮЛ. Логістика [Текст] / Ю.А. Пономарьова. — К.: Центр, навч. літ., 2003. — 192 с.
31. Розміщення продуктивних сил України [Текст] / Є.П. Качан, М.О. Ковтонюк, М.О. Петрича та ін. ; за ред. Є.П. Качана. — К.: Вища шк., 1998. — 375 с.
32. Румянцев А.Д. Світовий ринок послуг [Текст] : навч. посіб. / А.П. Румянцев, Ю.О. Коваленко. — К. : Центр навч. літ., 2006. — 456 с.
33. Савощенко АС. Інфраструктура товарного ринку [Текст]: навч. посіб. / А.С. Савощенко. — К.: КНЕУ, 2005. — 336 с.

34. Ульяницька О.В., Соціально-економічні проблеми господарської діяльності підприємств малого бізнесу [Текст] / О.В. Ульяницька // Актуальні проблеми економіки. — 2006. №2. — С. 65—73.
35. Чухно А. Актуальные проблемы стратегии экономического и социального развития на современном этапе [Текст] / А. Чухно // Экономика Украины. — 2004. — № 4. — С. 15—23.
36. Чухрай Н. Проблеми адаптації маркетингу і логістики до умов вітчизняного ринку [Текст] / Н.І. Чухрай // Вісник нац. ун-ту "Львівська політехніка". — 2000. — № 416. Логістика. — С. 110—118.
37. Шубін О.О. Інфраструктура товарного ринку [Текст] / О.О. Шубін, О.М. Азарян. — 2-ге вид. — К. : НМЦВО МОИ України : Студцентр, 2004. — 816 с.
38. Шубін О.О. Промисловий маркетинг [Текст] : навч. посіб. / О.О. Шубін, О.М. Азарян, Б.З. Воробйов. — К. : НМЦВО України, Студцентр, 2002. — 432 с.
39. Ястремская Е.Н. Инфраструктура товарного рынка [Текст] : учеб. пособие / Е.Н. Ястремская, Д.В. Райко. — Х. : ИНЖЕК, 2006. — 216 с.